

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Doležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepia-
čani listi se ne spro-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

 S prihodnjim mesecem julijem se začne drugo polletje, zato je prosimo p. n. naročnike „Slov. Gospodarja“, ki so samo za pol leta naročnine poslali, naj naročilo za drugo polletje o pravem času ponovijo, da se jim more list redno pošiljati. Tudi novi naročniki se sprejmejo. Do konca leta znaša naročnina 1 fl. 60 kr.; do 1. oktobra pa 80 kr. Naročnina se naj pošilja po poštnih nakaznicah.

Opravištvu „Slov. Gospodarja“.

Ali 10 milijonov v zajem ali novih priklad!

Pridnim staršem velja kot velevažna skrb za srečno bodočnost svojih otrok tudi v gmotnem oziru. Kolikor morejo, skušajo premoženja nabrati. Zlasti prizadevajo si posestva zapustiti brez dolgov. Jednako biti moralo bi tudi v srenjah, okrajih, deželah in državah. Toda žali Bog sedanji svet ne dela tako. Marveč v malo hvale vredni sebičnosti nalaga svojim potomcem neznosljivih bremen, posebno s tem, da neprestano dolgove dela. Odkar so liberalci denarju, kapitalu, odernstvu napravili prosto pot, leze vse v zadolženje. Države evropske so vse zadolžene in dajejo judom, zlasti Rothschildom, letni davek, ki se imenuje: činž ali obresti za v zajem ali na posodo vzeti denar. V kratkih letih so liberalci tudi pri nas in v Ogerskem državni dolg pomnožili za više 1000 milijonov goldinarjev. Kmetje in mestjani imajo skoro vsi in povsod zamazane knjige in plačujejo obresti, da jim po rebrih poka in mošnja lakote zija. Večja mesta je skoro uže sram brez dolgov biti. Zato beremo, kako si posojila nakapajo mesta Budim-pešta, Dunaj, Praga, Trst, Saleburg, Gradec. Nedavno je tudi bela Ljubljana se povila v precej debelo dolžno pismo, a sedaj pridejo dežele na vrsto. Čudno, dežele avstrijske, ti staroslavni stebri cesarstva našega, so še malo ali nič zadolžene. Temu hočejo sedaj liberalci, dokler je čas, precej v okom priti. Naprej bi naj, vsem v zgled, šla — naša Štajerska.

Liberalni poslanci štajerski hočejo, naj se drugo leto potroši 4,158,869 fl. (med temi samo

za šolstvo 1,843,011 fl.) Toliko denarjev pa ne skupijo z dosedanja 38% doklado. Kako tedaj pomagati, da bo denarja dovolj na razpolago? Deželni odbor je nasvetoval, naj se doklade za 6% pozvišajo, t. j. do 44% potisnejo. Temu se pa ustavljajo vsi poslanci iz kmetijske skupine pa tudi veliki posestniki. Sedaj bi gotovo kazalo, da se potroški za toliko skrčijo, da bo 38% doklada vsem potrebočam ustrezala. O tem pa liberalci za živi svet ničesar slišati nečejo. Iz zadreg si hočejo pomagati z enim izmed dveh nasvetov. Prvega predlaga liberalci in poslanec graške trgovske zbornice vitez plem. Knaffl, drugega pa Mislinjski fužinar g. Lohninger. Vitez plem. Knaffl je podoben mariborskemu bivšemu vice-županu Reuterju, ki je Maribor hotel pokopati v dolg 1 milijon goldinarjev, ter nasvetuje, naj dežela štajerska vzame v zajem 10 milijonov goldinarjev in si tako pomaga. Toda g. Lohninger se ne vjema s tem nasvetom ter pravi: znižati sedanjih deželskih stroškov ne moremo pač pa lahko ljudem naložimo novih plačil; pritegnimo še indirektni davek k doplačevanju deželskih stroškov; sklenimo, naj se pobira od pive (pira) 50 kr. (hektoliter), 23 kr. od vina, od žganja 2 fl. 50 kr., pri mesu pa 30 kr. od vsake klavne živali. Kteri izmed teh nasvetov bo sprejet, to še ni dognano, bržčas takrat še Lohningerjev. Kajti poznej pride g. Knaffelnov na vrsto celó gotovo, ako še nam dalje časa nemški liberalci v deželi gospodarijo. Liberalci nečejo, ne morejo in tudi ne smejo davkovskih bremen polajšati, ako hočejo sploh svojim načelom, svojim krivim naukom zvesti ostati.

Gospodarske stvari.

Repa.

Na Slovenskem sejejo mnogo repe (Brassica rapa), ker ni zbirljiva zastran zemlje in se nje skoraj povsod veliko pridela. Povrstij razločujemo več, to pa gledé na repino različno podobo in barvo. Imamo torej, okroglo, ploščatno, dolgo,

belo, rujava, vijoličasto-belo, temno-modro itd. Teža: hektoliter tehta 63—65 kilo. Kaljivost ostaja semenu 2—3 leta. Podnebje njej skoro vsako ugaja, ker le kratko časa potrebuje, da dorase. Zemlja najboljša za repo je vlažna, peščeno-glinasta; težko, mokro in mrzlo ilovico pa sovraži. Prednji sadež je navadno: repica, zim-ska rž, zimski ječmen; sploh sejejo repo najrajši v strnišče; zato jej tudi pravijo, da je strniščena repa. Gnojitev se vrši različno; nekateri gnojijo samo prejšnjemu sadežu, zopet drugi pa navozijo tudi frišnega gnoja; vendar frišni gnoj jako pripomaga, da se prikaže mnogo plevela in privabi sitnih zemeljskih bolh na repo, katere jo včasih popolnem uničijo, posebno če dolgo nič deža ne padne. Dobro stori repi kompost, gnojnica, koščena moka itd. Priprava: repa zahteva globoko in dobro vzrahljano zemljo, ki je plevela mogoče čista. Sejejo repo po 2krat; rano spravijo v zemljo uže meseca maja in junija, pozno pa meseca julija. Strniščena repa, pravijo, mora do sv. Aninega biti posejana. Semena treba 2—3 kilo na hektaro, če se z roko seje, kar pa ni lahka reč. Le vajej sejavec jo poseje enakomerno. Z mašino se delo leži in boljše opravi in tudi semena menje poseje; 1—1,5 kilo na hektaro je dosta. Posejano seme se prav plitvo zavleče. Če je mlada setev pregosta, moremo jo z velikim pridom ali haskom prevleči z brano, ki vse pregosto stoječe rastlinice izpulji. Pridna pletev in skrbno okopavanje zdatno pripomore, da se vzredi debela repa; le redka repa bo prav debela. Rast traja 50—90 dni. Spravljat, pipat se gre ob konci septembra in meseca oktobra. Do sv. Lukeževga bi naj bila repa popipana, pravijo skušeni kmetje, le v bolj gorkih krajih smejo čakati do sv. Martinovega. Drugod pridejo z repo pogosto pod sneg, ako predolgo odlagajo. Se vé, da je veliko dela, preden je repa popipana, obrezana, sprana in v repnice pospravljena. Pridelkov daje 1 hektar 300—600 meterskih centov gomolja in 30—40 met. centov perja. Hranitev je težavna. V kletéh rada gnijje. Najboljše hraniti da se v podzemeljskih repnicah. Mnogi jo puščajo na ujvi ter hodiijo proti po njo za polaganje. Pozna, vendar nemudama, ko je bila izkopana, zribana, daje najboljšo kisló repo. Dobrota repe ni ravno velika, ker je zelo vodena. Krave po njej sicer dobro molzejo, vendar mleko je vodeno in nič kaj prijetnega okusa. Perje porabijo za krmo. V repišče sejejo jarine razven ječmena. Semena dobimo, ako odberemo zdrave ne premočne rastline, jih presadimo v dobro vrtno zemljo tako globoko, da le zgornji del ni pokrit. Zoper mráz jih moramo pokriti z listjem in mahom. Spomladi jih presadijo na dobro zemljo 1½ črevlja narazen. Škodijo repi največ: prevelika mokrota, plevel, suša, bolhe in gosenice.

M. Koščena moka dobra krma kokošim. Koščena moka, kakor se zdi, je izvrstna krma za kokoši. Z njo se kokoši na velik prid in hasek

krmijo. Znani kokošji rejec o ti stvari takole piše: Jaz zdajem vse kosti, katere o gospodarstvu ostajajo, svojim kokošim. V začetku poskušnje so žrle kokoši položene koščene moke precej veliko, kmalo pa se jim je želja po nji polegla, vendar pa so je pravilno dan na dan nekaj majhnega pozobale. Vsled tega so bile zdrave in živahne. Ti krmi tudi pripisujem, da ste dve mladi jarkici, ki ste 6. nov. lanskega leta začele jajca nesti, celo tako mrzlo zimo, v kateri niste prišle iz hleva, neprestano nesle. Od vsake jarkice sem dobival vsakih tri dni po zimi pravilno po 2 jajci. Hlev pa ni bil ravno posebno topel.

M. Kako in s čim kolje napojiti, da manj trohni. Najbolje je kolje napojiti ali navdati s kuprenim vitriolom. V ta namen se vzame na 100 litrov vode 1 kilo kuprenega vitriola, ki se je prej v topli vodi razpustil. Ta mešanica se potem vlije v kako staro kad, v katero se kolje postavi, dokler da se modrozelená tekočina zgoraj na kolji na zgornjih delih poznati začne. Črsvi, zeleni koli tekočino bolj močno v se pijejo kakor pa posušeni. Celo to ravnanje je priprosto in stoji celo malo denarja in časa. Tako napojeni koli prav dolgo časa trpijo. Bolj znano in bolj v navadi je mazanje kolja s katranovcem. S tem se kolje od spodnjega konca do 35 centimetrov visoko pomaže. Tako pokatranjeni koli držijo 5—6 let dalje od onih, ki niso bili pokatranjeni ali s kuprenim vitriolom napojeni.

Trtno uš zasledili so blizu Pirana. Ako nje kmalu ne zatró, utegne vso Istrijo zadeti velika nesreča.

Sejmovi na Štajerskem. 28. jun. sv. Janž v Arveškem okraji, sv. Lovrenc na Dravskem polji; 29. jun. Gomilice, 30. jun. sv. Peter pri Radgoni, Reichenburg, Trnovci, Ulimje, spod. Polskava, 30. jun. Zreče, 1. jul. Gradec, 2. jul. sv. Ilj pri Turjaku, Ptujška gora, Tinsko, sv. Marjeta na gornj. Dravskem polji, Polensčak, Petrovče, Velenje, 3. jul. Maribor.

Sejmovi na Koroškem. 28. jun. zgornji Drauburg, Grajfenburg, 30. junija Pontabla, Terbiž, 2. julija Kapla, 3. jul. Paternijon.

Dopisi.

Iz Gradca. (Deželni zbor) imel je dne 17. jun. t. l. za nas Slovence malo prijazno 5. sejo. Predlog o reguliranji Drave od Ptujja do Pušence bil je zavržen ali vsaj za dalje časa pokopan. Grof Gleisbach je namreč rekel, da se ne spleča Drave regulirati 1 uro daleč, tudi bi reguliranje koristilo samo krajišnikom, vrba tega Štajerska nima denarjev za to. Jednako puhlo govoril je tudi Lohninger in Sprung. Zastonj so ugovarjali poslanci dr. Radač, grof Wurmbrand, posebno